

Okresné úrady v sídle kraja
e-mailom

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
SKR-13-012/2017

Vybavuje/linka
Mgr. Maroš Melničák /
02/48593019

Bratislava
.12.2017

Vec:

Novelizácia zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov

Dňa 1.12.2017 nadobudol účinnosť **zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší** v znení neskorších predpisov. Podľa § 12 toho zákona: „*Smogový varovný systém slúži na výstrahu obyvateľstva pred nepriaznivým vplyvom znečisteného ovzdušia počas smogových situácií.*“

Ak nastane smogová situácia alebo smogová situácia pominie Slovenský hydrometeorologický ústav:

- „a) vydá do štyroch hodín od identifikovania smogovej situácie podľa aktuálneho stavu
1. oznámenie o vzniku smogovej situácie,
 2. výstrahu pred závažnou smogovou situáciou,
 3. oznámenie o pretrvávaní smogovej situácie raz denne odo dňa nasledujúceho po dni vydania oznámenia o vzniku smogovej situácie,
 4. oznámenie o pretrvávaní závažnej smogovej situácie raz denne odo dňa nasledujúceho po dni vydania výstrahy pred závažnou smogovou situáciou,
 5. oznámenie o zrušení výstrahy pred závažnou smogovou situáciou,
 6. oznámenie o pominutí smogovej situácie,
- b) bezodkladne informuje o situácii podľa písmena a) prostredníctvom štátnej meteorologickej služby
1. **ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ktoré prostredníctvom informačného systému civilnej ochrany vyrozumie okresné úrady, obce, ktoré môžu byť dotknuté oznámením alebo výstrahou podľa písmena a), úrad verejného zdravotníctva a regionálne úrady verejného zdravotníctva v sídle dotknutého kraja,**
 2. Slovenskú inšpekciu životného prostredia,
 3. verejnoprávne médiá,
 4. verejnosť, prostredníctvom svojho webového sídla.“

„Dotknutá obec je povinná informovať verejnosť o vzniknutej smogovej situácii bezodkladne, najneskôr však do šiestich hodín od doručenia informácie o smogovej situácii od poverenej organizácie. Obec je povinná zverejniť informáciu v nezmenenom znení na všetkých jej dostupných komunikačných zdrojoch, ktorými sú najmä verejná oznamovacia tabuľa, miestny rozhlas a internetová stránka obce.“

V praxi to znamená, že smogové signály „upozornenie“ a „výstraha“ **budú na koordinačné stredisko integrovaného záchranného systému (ďalej len „KS IZS“) doručované rovnakým spôsobom ako meteorologické a hydrologické výstrahy.** Povinnosťou KS IZS bude **informovať dotknuté obce a regionálne úrady verejného zdravotníctva.**

V súlade s paragrafom 12 ods. 10 predmetného zákona Úrad verejného zdravotníctva vydal pre obyvateľstvo nasledovné usmernenie, ktoré je potrebné odovzdať spolu so znením výstrahy, (na obce odporúčame zasielať e-mailom):

Počas smogových situácií, ktoré sú spôsobené zhoršením rozptylových podmienok v ovzduší v dôsledku nepriaznivých meteorologických podmienok dochádza k prekročovaniu maximálnych prípustných hodnôt znečisťujúcich látok. Zimný smog obsahuje okrem oxidov dusíka a oxidov síry najmä prachové častice. Zo zdravotného hľadiska sú najvýznamnejšie jemné častice pod 10 µg (PM10), ktoré pri vdychovaní prenikajú až do dolných dýchacích ciest a čiastočne môžu prenikať cez pľúcne skliepky až do krvi.

Akútne účinky, ktoré prichádzajú do úvahy práve pri smogových situáciách, sa prejavujú vo forme dráždenia očí, slizníc nosa a hrdla a vyvolávajú kašeľ a pocit tlaku na hrudi. U alergikov môžu viesť aj k vyvolaniu astmatického záchvatu. U osôb s chronickým ochorením dýchacej alebo srdcovo - cievnej sústavy môžu viesť k zhoršeniu aktuálneho zdravotného stavu.

K najcitlivejším populačným skupinám patria alergici - astmatici, osoby s chronickým ochorením dýchacej alebo srdcovo - cievnej sústavy, veľmi malé deti a tehotné ženy. Zvýšenému riziku z pôsobenia znečisteného ovzdušia v takýchto situáciách sú vystavení ľudia pracujúci vo vonkajšom prostredí, napr. policajti, pracujúci pri údržbe komunikácií, prípadne športovci trénujúci vonku.

Pre obmedzenie zbytočnej expozície obyvateľov zo zbytočného/nadmerného vdychovania takto znečisteného ovzdušia v čase so zvýšenými koncentraciami smogu v ovzduší považujeme za vhodné zabezpečiť tieto opatrenia:

- obmedziť športovanie a nadmerné aktivity vonku,
- obmedziť vetranie v interiéroch,
- skrátiť celkovú dobu pobytu vonku,
- vyvarovať sa iných aktivít znečisťujúcich ovzdušie v dýchacej zóne (fajčenie, voľné spaľovanie, lepenie, prášenie a pod.).

Z hľadiska rozptylových podmienok je možné v obciach a mestách vyčleniť:

- a) miesta priaznivé
 - ďalej od frekventovaných ciest
 - na vyvýšených lokalitách
 - v dobre prevetrávaných lokalitách
- b) miesta nepriaznivé
 - blízko frekventovaných miest
 - v údoliach
 - v hustej zástavbe
 - v zástavbe s vykurovaním na tuhé palivo

Obmedzenia je potrebné dodržiavať a aktivity časovo obmedzovať tým viac, čím vyššie sú koncentrácie častíc PM10 v ovzduší a čím rizikovejší z hľadiska zdravia sú exponovaní jedinci.

Okresné úrady sa počas smogovej situácie riadia **usmernením pre okresné úrady sekcie krízového riadenia č. SKR-19-04/2017 – ochrana obyvateľstva v prípade vzniku smogovej situácie pre vysokú koncentráciu znečisťujúcich prachových častíc PM₁₀, z dňa 20.02.2017.**

Sekcia krízového riadenia vydá podrobnejšie usmernenie o smogovom varovnom systéme v novelizácii pokynu generálneho riaditeľa sekcie integrovaného záchranného systému a krízového manažmentu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na zabezpečovanie hlásnej povodňovej služby na území kraja a v územnom obvode obvodného úradu a stanovenie podmienok odovzdávania meteorologických a hydrologických výstrah prostredníctvom informačného systému civilnej ochrany č. IZKM - CO -126 - 45/2010.

Vypracoval: Mgr. Maroš Melničák

Súhlasí: Ing. Adam Regec
Mgr. Miroslav Jancek

Uložil: Mgr. Maroš Melničák

Uložené (kde): SKR-13-012/2017

Počet listov: 2

Počet výtlačkov: 1